

TỪ VIA HÈ ĐẾN ÁNH ĐÈN SÂN KHẤU SỰ CHUYỂN ĐỔI CỦA THÂN PHẬN CỦA LOẠI HÌNH NGHỆ THUẬT

TS. Đào Thanh Thái

Khoa Du lịch, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Xẩm là một loại hình dân ca của miền Bắc Việt Nam, phổ biến ở đồng bằng và trung du Bắc Bộ. "Xẩm" cũng còn được dùng để gọi những người Hát Xẩm - thường là người khiếm thị đi hát rong kiếm sống và do đó Hát Xẩm còn có thể coi là một nghề... Phần lớn phần lời của các bài xẩm là do các nghệ sĩ Xẩm tự sáng tạo, là những tự sự về thân phận của mình, nỗi khổ của những người nghèo khó, cảnh đời ngang trái.

Từ một hình thức đàn hát dân gian, được những người khiếm thị dùng mưu sinh nơi đầu đường góc chợ, bến nước, mon sông, đến nay Hát Xẩm đã trở thành một loại hình nghệ thuật được biểu diễn trên sân khấu, và là một di sản văn hóa phi vật thể của Việt Nam được rất nhiều người yêu thích. Dù phát triển đến đâu, Hát Xẩm vẫn luôn gần gũi với người dân lao động. Tiếng nói trong Hát Xẩm là tiếng nói của nhân tình thế thái. Tiếng đàn, tiếng hát của xẩm kể những câu chuyện đời với nội dung đa dạng, phong phú, đủ cả hi, nộ, ái, ô.

Từ khóa: chuyển đổi, Hát Xẩm, nghệ thuật, sân khấu, via hè.